

Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulon myöntäminen / soveltamisohjeet 1.1.2022 alkaen

SoTe 16.12.2021 § 158

498/05.22.00/2021

Valmistelija: perhe- ja vammaispalvelun tulosaluejohtaja Heikki Oksanen, puh. 040 721 3718, johtava sosiaalityöntekijä Kaisa Ahonen, puh. 050 462 1187.

Perustoimeentulotuen myöntäminen ja maksaminen on ollut Kelan vastuulla 1.1.2017 lukien.

Perustoimeentulotuki on henkilön tai perheen viimesijainen taloudellinen tuki, joka kattaa elämän perusmenoja. Tuki kattaa esimerkiksi ravinto- ja vaatemenoja ja terveydenhoitomenoja sekä asumisesta syntyviä kohtuullisia kustannuksia. Kela vastaa kaikista perustoimeentulotukeen liittyvistä toimeenpanoon, neuvontaan ja harkintavaltaan liittyvistä tehtävistä.

Toimeentulotuen perusosan määriä tarkistetaan siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa säädetään. Kela vahvistaa seuraavan kalenterivuoden kansaneläkeindeksin pisteluvun kunkin vuoden lokakuun loppuun mennessä. Vuoden 2022 kansaneläkeindeksin pisteluku on 1674. Kelan maksamia etuuksia korotetaan ensi vuonna 2,1 %.

Kela soveltaa kaikissa kunnissa samoja toimeentulotuen perusosien euro-määriä. Yksin asuvan henkilön saaman perusosan määrä on 1.1.2022 lähtien 514,82 euroa kuukaudessa. Yksinhuoltajalle korotettuna maksettavan perusosan määrä on 586,89 euroa.

Kunta on järjestämisvastuussa täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntämisestä sekä perusosan alentamisen yhteydessä tehtävästä suunnitelmasta.

Toimeentulotukihakemus tehdään Kelalle, jonka tulee tehdä hakemuksen perusteella päätös perustoimeentulotuesta. Kela siirtää oman käsittelynsä jälkeen hakemuksen kuntaan siltä osin kuin siinä on sellaisia menoja, joita ei ole voitu ottaa huomioon perustoimeentulotukea myönnettäessä. Hakemus täydentävästä tai ehkäisevästä toimeentulotuesta tehdään kunnan toimielimelle, jos hakija on saanut hakemusta koskevalle ajalle tehdyn päätöksen perustoimeentulotuesta.

Perustoimeentulotukeen on siirretty aikaisemmin täydentävänä toimeentulotukena myönnettävistä menoeristä:

- asumiseen liittyvistä menoista vuokravakuudet ja muuttokustannukset;

- lasten päivähoitomenot sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan menot;
- lapsen tapaamisesta lapsen kanssa eri taloudessa asuvalle vanhemmalle aiheutuvat menot siltä osin, kun ne perustuvat kunnan toimielimen vahvistamaan sopimukseen tai tuomioistuimen päätökseen;
- välttämättömän henkilötodistuksen, oleskeluasiakirjan tai matkustusasiakirjan hankintamenot.

Muutoin perustoimeentulotuki sekä täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki ovat käytännössä säilyneet entisellään.

Sosiaali- ja terveysministeriö on lisäksi laatinut oppaan toimeentulotukilain soveltajille (Opas toimeentulotukilain soveltajille, sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2013:4). Oppaassa todetaan, että kunnilla on lisäksi mahdollisuus antaa omia soveltamisohjeita toimeentulotuesta. Ohjeet eivät saa rajoittaa viranhaltijoiden päätösvaltaa harkittaessa perheen tai yksilön oikeudesta toimeentulotukeen tai muutoinkaan olla ristiriidassa lainsäädännön kanssa. Ohjeiden tarkoituksena on siten lähinnä korostaa yhdenvertaisuusperiaatteen toteutumista kunnassa. Lisäksi ohjeiden tarkoituksena on selvittää tuen hakijoille toimeentulotuen perusteita, menettelytapoja ja määräytymistä.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosääntö 26 §

Ehdotus

Sosiaali- ja terveysjohtaja Sari Hellsten

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää hyväksyä liitteenä olevat täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntämis-/soveltamisohjeet 1.1.2022 alkaen.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.